

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
PEDAGOGICKÁ FAKULTA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
KATEDRA TĚLESNĚ VÝCHOVY A SPORTU

**ZMAPOVÁNÍ SPORTOVNÍCH A TĚLOVÝCHOVNÝCH SPOLKŮ
PRO DĚTI OD 11 LET – OBLAST ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
(v nezkrácené podobě)

Vedoucí práce: Mgr. Pavla Dřevíková

Vypracovala: Martina Průšová

ČESKÉ BUDĚJOVICE, 2008

UNIVERSITY OF SOUTH BOHEMIA
COLLEGE OF EDUCATION IN ČESKÉ BUDĚJOVICE
DEPARTMENT OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORT

**OUTLINE OF SPORTS CLUBS FOR CHILDREN AGED
11 YEARS ABOVE-AREA OF ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BACHELOR PROJECT

Project leader: Mgr. Pavla Dřevíková

Author: Martina Průšová

ČESKÉ BUDĚJOVICE, 2008

BIBLIOGRAFICKÁ IDENTIFIKACE

Jméno a příjmení autora: Martina Průšová

Název bakalářské práce: Zmapování sportovních a tělovýchovných spolků pro děti od 11 let
oblast České Budějovice

Pracoviště: Katedra tělesné výchovy a sportu

Vedoucí bakalářské práce práce: Mgr. Pavla Dřevíková

Studijní obor: Tělesná výchova a sport

Rok obhajoby : 2008

Anotace:

Bakalářská práce sleduje a zmapovává tělovýchovné jednoty a sportovní kluby, které se věnují dětem od 11 let v oblasti Českých Budějovic, které mohou navštěvovat ve svém volném čase. Cílem práce je zjistit základní informace o sportovních klubech a tělovýchovných jednotách: údaje o náplni, činnosti, struktuře, členské základně a zázemí a zpřístupnit je široké veřejnosti na internetových stránkách. Základní metodou sběru dat bylo dotazníkové šetření. V práci jsem také využila oficiální číselnou statistiku jihočeského krajského sdružení ČSTV. Zodpovědělo mi 29 lidí. Do práce bylo zahrnuto celkem 24 sportovních klubů, kteří se ve své náplni věnují dětské populaci od 11 let. Přehled je veřejnosti zpřístupněn na <http://bcsp.ic.cz>

Klíčová slova: volný čas, sportovní kluby, trénink, tělovýchovné spolky, České Budějovice, pubescence, adolescence

BIBLIOGRAPHY IDENTIFICATION

Author's name and surname: Martina Průšová

Title of the Bachelor project: Outline of sports clubs for children aged 11 years above, area of České Budějovice

Place of work: Department of physical education and sport

Leader of the Bachelor project: Mgr. Pavla Dřevíková

Subject: Physical education and sport

Year of defence: 2008

Annotation:

The Bachelor project watches and maps out sports clubs for children older than 11 years in České Budějovice, which can be attended in leisure time. Aim of the project is to find out basic information about the sports clubs (data about operation, activity, structure, base for members, background) and make it accessible to general public on websites. Basic method for data collection is using questionnaires. In the project I have also took advantage of statistics of south Bohemian association ČSTV. 29 people replied. There are 24 sports clubs involved in the project, which devote to children aged 11 years above. The overview is accessible at <http://bcsp.ic.cz>

Key words: leisure time, sports clubs, training, České Budějovice, pubescence, adolescence

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně pod vedením Mgr. Pavly Dřevíkové, uvedla všechny použité literární a odborné zdroje a dodržovala zásady vědecké etiky.

Prohlašuji, že v souladu s paragrafem 47b zákona č. 111/1998 Sb. V platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

Dne 15. dubna 2008

.....

Děkuji Pavle Dřevikovské za pomoc a cenné rady, které mi poskytla při zpracování bakalářské práce.

OBSAH

1 Úvod.....	8
2 Teoreticko – metodologická část.....	10
2.1 Cíl a úkoly práce.....	10
2.2 Metody práce.....	11
2.2.1 Metoda dotazníková.....	11
2.2.2 Statistická metoda.....	12
2.3 Základní pojmy a zkratky.....	13
2.4 Rozbor literatury.....	15
2.5 Charakteristika staršího školního věku.....	17
2.5.1 Starší školní věk.....	17
2.5.2 Dorostový věk.....	17
2.6 Biologie dítěte.....	18
2.6.1 Období staršího školního věku (od 12 let do 15 let).....	18
2.6.2 Období mladistvé dospělosti (od 16 do 18 až 20 roků).....	20
2.7 Vývoj motoriky člověka v období dospívání.....	21
2.7.1 Pubescence – stadium diference a přestavby motoriky.....	21
2.7.2 Adolescence – stadium integrace motoriky a završování motorického rozvoje	23
2.7.3 Bisexuální diferenciací motoriky a typologie.....	26
2.8 Psychologie.....	28
3 Výzkumná část.....	29
4 Výsledková část a diskuse.....	30
4.1 Vlastní výsledky.....	30
4.2 Statistiky.....	31
4.3 Diskuse.....	36
5 Závěr	38
6 Seznam literatury.....	39.
7 Přílohy.....	41

1. ÚVOD

Přirozená pohybová činnost v přirozeném prostředí byla odedávna součástí každého člověka, fyzická práce byla na denním pořádku a pohyb jako takový se nijak nevyjímal z každodenního života. Práce na polích a v lesích lidi těšila, byla nutností i radostí. Cvičení nebo sportování nebylo třeba, neboť namáhavá fyzická práce plnila tuto nezbytnou úlohu. Vývoj civilizace a rozvoj lidské práce však způsobil úbytek pohybové činnosti. Prudký vývoj výrobních prostředků odsunul fyzickou práci do pozadí, byla nahrazena prací počítačů a pohodlným způsobem životním stylem. Došlo k určitému zjednostranění, ochuzení a zúžení toho co člověk dělá jako jedinec, k postupnému oddálení člověka od přírody. Tento vývoj výrobních prostředků je také spojen s rozvojem přírodních věd, které na druhé straně poukazují na důležitost a nutnost pohybu a cvičení. Uvědomují si dřívější význam fyzické práce a její úbytek a všeobecně mluví o pozitivním vlivu pohybových aktivit na zdraví člověka. Kladně hodnotí i sociální a emotivní vliv na psychiku, životní styl a kvalitu života člověka.

Tuto skutečnost si většina z nás uvědomuje. Ovšem od uvědomění si k odhodlání a k činnosti je zdlouhavá cesta, neboť s ubýváním fyzické práce dochází i k ubývání schopnosti člověka pracovat sám na sobě. Lenost, nechut' a nezáměr často převládá a to jak v pracovním režimu, tak ve volném čase. Volný čas umožňující lidem kulturní rozvoj a obohacení osobnosti pasivní formou uvádí člověka spíše do nečinnosti nebo k nesmyslné činnosti, která je nežádoucí z hlediska celospolečenského a rovněž z pohledu individuálního vývoje člověka. Objevuje-li se tato nečinnost u dospělého, jaký dopad to může mít na jeho dítě?

Touto otázkou se dostáváme k tématu, které úzce souvisí s utvářením kladného vztahu člověka k pohybu, k výchově. Nezáměr a absence motivace jsou důsledky toho co dítě kolem sebe vidí, čím je ovlivňováno a v extrémních případech to může vést až k neklidu, vandalismu, agresivitě nebo užívání nebezpečných drog. To jsou východiska pro vypracování této bakalářské práce. Možností je mládeži nabídnout větší možnosti pro pohybové aktivity, aby svůj volný čas netrávila na ulicích bez konkrétního cíle. Aby byl jejich volný čas naplněn smysluplnou, pohybovou nebo jinou činností. Vraťme se ale k tomu, co pomáhá dítěti k pohybovému rozvoji a uvědomění si důležitosti těchto aktivit. Rozhodující úlohu hraje zmíněná výchova a vyučování. Právě výchovné působení rodiny, ale i školy může v mnohém dítě ovlivnit. A tak zejména rodiče by měli mít velký zájem na tom, aby jejich dítě, sportovalo

či navštěvovalo nějaký pohybový či jiný kroužek a bylo tak v období puberty lépe připraveno na zmíněné negativní vlivy sociálních skupin.

Musíme vycházet z toho, že pohyb je pro dítě přirozený a proto je pro zdravý vývoj důležitý či spíše nenahraditelný. Schází-li v nějakém období, může narušit zdravý tělesný vývoj a budoucí vztah k pohybu.

Dnešní školní systém je tvořen jako rámcový vzdělávací program tak, že tělesná výchova je povinná součást školního vyučování a je chápána jako nezbytný předpoklad zdravého rozvoje žáka. Stejně tak, by měl být chápán tělesný pohyb ve volném čase dětí. Dále je zařazena výchova ke zdraví a tam samozřejmě pohyb patří také. Situace je jiná, jakoby nekontrolovatelná a do jisté míry závislá na vlivu rodičů na dítě a na dítěti samotném (rozhodující je zde i samotný věk), jak dokáže hodnotit a volit činnosti ve volném čase. Výzkumy ale ukazují, že u pubescentů zájem o pohybové aktivity výrazně klesá a je nahrazen nežádoucí činností, což má být řešeno větší nabídkou pohybových aktivit.

Práním a cílem učitelů tělesné výchovy, trenérů a rodičů tedy je, aby dítě svůj volný čas chtělo naplnit pohybem, aby se chtělo učit novým pohybovým aktivitám a aby si v dětství vytvořilo takový vztah k pohybu, který přetrvá v jeho vědomí či podvědomí po celý život. Ať již při utváření tohoto vztahu stál rodič, učitel, trenér či vychovatel či kamarád.

Co tedy dělat ve volném čase? Jak ho naplnit, aby to bylo ku prospěchu a uspokojení jedince? Není ani tak důležité, jakou konkrétní činností se dítě zaměstná. Podstatné je aby náplň byla v souladu se stupnicí lidských hodnot, kterou chceme v dítěti vytvořit.

Já sama od dětství aktivně sportuji, což mě dovedlo k této práci. Ráda bych viděla co nejvíce dětí, pro které se sport a pohybová aktivita stanou samozřejmostí a součástí jejich života. Proto jsem se rozhodla zjistit možnost sportovního využití pro děti od 11 let v Českých Budějovicích. Ráda bych svou prací přispěla k propagaci těchto spolků, jednot a jednot v Českých Budějovicích.

2. TEORETICKO – METODOLOGICKÁ ČÁST

2.1. Cíl a úkoly práce

Hlavním cílem a předmětem zkoumání této práce je zmapovat tělovýchovné spolky, které se věnují se pohybovým a sportovním aktivitám pro mladistvé od 11 let v oblasti Českých Budějovic, jak v soukromém tak ve státním sektoru. Zjistit základní informace o sportovních klubech a tělovýchovných jednotách. Vytvořit přehled těchto spolků, který by k nim usnadnil přístup veřejnosti.

Úkol této práce je na základě analýzy dotazníků vytvořit přehled o sportovních aktivitách a sportovních spolků, které nabízí pro děti od 11 let v Českých Budějovicích. O druhů sportovních aktivit, požadavků na děti, frekvencí tréninku, zázemí, finanční stránky a jiné důležité informace pro děti a jejich rodiče. Dále se zabývat motorickým vývojem dítěte od 11 let.

Pro splnění cíle práce jsem si stanovila tyto dílčí úkoly:

- studium literatury týkající se daného tématu
- vypracovat vlastní dotazník
- zjistit přehled o místech, kde sídlí tělovýchovné jednoty (TJ), sportovní kluby (SK)
- provést dotazníkové šetření
- zpracovat výsledky dotazníků
- vypracovat přehled o jednotlivých sportovních klubech a zpřístupnit jej veřejnosti-
tvorba www stránek
- obeslat základní školy s informací o vytvořeném a zveřejněném přehledu
tělovýchovných jednot a sportovních klubů na internetových stránkách

2.2. Metody práce

2.2.1. Metoda dotazníková

Základní součástí této práce je dotazníková akce. Je to metoda patřící mezi hromadné dotazovací šetření, která shromažďování dat zakládá na dotazování osob. Jedná se většinou o listinu s předem připravenými a formulovanými otázkami k danému problému, na které dotazovaný odpovídá. Dotazník, který byl použit jsem si strukturovala sama.

Požadavky na dotazník:

- má obsahovat jen problémy, na něž nelze získat odpovědi jinak,
- otázky musí být formulovány tak, aby odpovědi byly vyčerpávající,
- otázky musí respondentu přiměřené věku a vzdělání,
- otázky musí být formulovány tak, aby byly respondentem chápány jednoznačně,
- otázky nesmí vyžadovat dlouhého přemýšlení,
- dotazník musí být stručný (max. 30 otázek),
- ke každému problému se kladou 2 až 3 otázky,
- na začátek klademe jednodušší otázky navozující pocit důvěry,
- otázky je nutno klást v neutrální formulaci- aby nepůsobily sugestivně a nenaváděly k určitým odpovědím
- pokud by dotazník zasahoval do intimního života dotazovaných osob, měl by být anonymní
- předem je nutno si promyslet, zda bude možné a snadné odpovědi zpracovat.

(Štumbauer, 1990, 44-45)

2.2.2. Statistické metody

Statistiku můžeme chápat jako vědní disciplínu, která se zabývá metodami získávání, zpracování a vyhodnocení hromadných údajů. Tyto metody se dělí do dvou hlavních skupin:

- metody deskriptivní - jde v nich o popis stávajícího souboru prvků a jejich uspořádání do užité formy prezentující souhrnný obraz zkoumaného jevu a
- metody induktivní - umožňují zobecnění z výběrového souboru na základní soubor

Hromadnými údaji, s kterými statistika pracuje, rozumíme údaje o vlastnostech velkého počtu jedinců – osob, věcí či jevů – předmětu našeho bádání. Souhrn všech jedinců se nazývá soubor, každý člen souboru se nazývá prvek, počet všech prvků souboru je rozsah souboru (značíme n). Soubor všech osob, věcí či jevů, kterých se výzkumný problém týká, nazveme základní soubor. Měření většinou nelze provést na celém základním souboru – ať už z důvodů ekonomických, časových apod., a proto vybíráme menší skupinu prvků základního souboru – výběrový soubor, který by měl reprezentovat základní soubor, tzn. být jeho obrazem v menším měřítku. Jedině tehdy je možné zobecňování výsledků výběrového souboru na soubor základní (Skalková, 1985, 174) .

Správný postup při statistickém zkoumání lze rozdělit do čtyř základních etap:

1. Příprava výzkumu.
2. Získávání údajů.
3. Zpracování údajů.
4. Analýza získaných výsledků a jejich interpretace.

Zpracování získaných údajů se stává z uspořádání dat, jejich grafického znázornění a výpočtů základních statistických charakteristik (Skalková, 1985) .

2.3. Základní pojmy a zkratky

V této kapitole jsou vymezené pojmy a dále používané zkratky.

Pohybová aktivita – komplex lidského chování, které zahrnuje veškerý motorický projev člověka. Zahrnuje pohybové úkoly každodenního života, lokomoční, pracovní a další účelové pohyby, které jsou uskutečňovány zapojením kosterního svalstva při současné spotřebě energie. (Frömel, Novosadil, Svozil, 1999).

Pohybová činnost – projev pohybových schopností, dovedností a vědomostí zaměřených na splnění určitého pohybového úkolu. (Frömel, Novosadil, Svozil, 1999).

Sportovní činnost – je konkrétní projev sportovní motoriky. V současné době má tyto společné znaky : výkonový charakter, soutěživost a pravidla. Jimi je také dána specifická sportovní činnosti vzhledem k ostatním lidským činnostem. (Frömel, Novosadil, Svozil, 1999).

Objem pohybové aktivity – kvantita pohybových činností, vyjádřena dobou trvání, počtem opakování pohybových činností, mírou zátěže (kg, km, čas) apod. (Frömel, Novosadil, Svozil, 1999).

Volný čas mládeže - je doba, časový prostor, v němž jedinec nemá žádné povinnosti vůči sobě ani druhým lidem, a v němž se pouze na základě svého vlastního svobodného rozhodnutí věnuje vybraným činnostem (Slepičková, 2000). Podle J. Čápa (1993) se volný čas vymezuje tak, že od celkového časového úhrnu odečteme pracovní dobu (školní vyučování) a dále některé části mimopracovní doby: čas nezbytný k cestě do školy a ze školy, čas k uspokojování fyziologických potřeb (zejména spánek a přijímání potravy), čas k vykonávání domácích prací a udržování hygieny.

Motorika – celková pohybová schopnost organismu, souhrn tělesných pohybů člověka.

Pubescence (puberta) – stádium dospívání, dosahování pohlavní a psychické zralosti,.

Adolescence (dospívání) – jedinec mezi pubertou a dospělostí

Seznam používaných zkratek zejména jednotlivých sportovních odvětvích, které jsou uvedeny převážně v grafické přehledu viz. příloha s informacemi o jednotlivých sportovních klubech.

Tělovýchovná jednota - TJ

Sportovní klub - SK

Český svaz tělesné výchovy - ČSTV

Asociace sportu pro všechny - ASPV

Atletika – at.

Fotbal – fot.

Házená – ház.

Tenis – ten.

Stolní tenis – st. tenis

Hokejbal – hok.

Tai-chi – t. ch.

Rekreační sport – r. sp.

Horolezectví – hor.

Taekwon-do - teakw.

Plavání – plav.

Badminton – bad.

Turistika – tur.

Jachting – jach.

2.4. Rozbor literatury

Zapojení naší populace do provozování sportu a pohybové aktivity se zabývalo několik autorů a jejich závěry nejsou příliš lichotivé. Většina autorů se shoduje v tom, že zapojení mládeže ve sportovních klubech a tělovýchovných jednot je nedostačující. Frömel, Novosadil a Svozil (1999) zdůrazňují, že zapojení mládeže do pohybové aktivity je z hlediska denního a týdenního režimu nedostačující (chlapci základních škol průměrně 1,99 hodin týdně, dívky 0,99 hodin týdně). Neorganizovanou pohybovou aktivitu ve volném čase provozují chlapci průměrně 6 hodin týdně, dívky 4,24 hodin týdně. Nejmenší množství pohybových aktivit doporučované u dětí je přitom alespoň 60 minut denně.

Zapojení žáků do pohybových aktivit ve volném čase se ve svých diplomových pracích věnovali Brožová (1992), Kubešová (1997), Smejkalová (2004).

Motorika člověka zaujímala zpočátku především lékaře, armádě, poté v tělesné výchově. Motorikou dítěte, fázemi motorického učení, pohybovými schopnostmi a dovednostmi se ve svém díle zabývá Václav Kouba. Čelikovský (1990) uvádí motorické vlastnosti jako materiální základ motorických schopností a o motorických schopnostech se vyjadřuje jako o integraci vnitřních vlastností člověka. Každá z motorických dovedností člověka je jeho vlastností, tj. například pohybová schopnost běžecké vytrvalosti je jednou z vlastností živého lidského těla (Čelikovský). Věkovými zvláštnostmi u dětí a mládeže se zabývá Josef Dovalil, uvádí charakteristiky a odlišnosti od předškolního věku až po dospělost. Období puberty je rychlý růst, respektive růstová akcelerace, je doprovázena kolísáním hormonální aktivity, vede ke značným změnám v tělesné stavbě, a tím i ke změnám ve výkonnosti potenciálu jedince uvádí Psychologie sportu (Vaňek, Hošek, Rychtecký, Slepíčka).

Dále mezi prostudovanou literaturu patří věda o člověku v širším slova smyslu je antropologie. Lidské tělo zkoumá biologická antropologie (biologie člověka), znalost biologie člověka je velmi důležitá a to zejména i pro trenéry dětí, nebo mládeže v období jejich dospívání, proto jsem také prostudovala knihu Biologii dítěte a dorostu a tomuto tématu se věnuji v kapitole 2.6.

Antropomotorika je specifickou vědou systému věd o tělesné kultuře i vyučovacím předmětem na fakultách tělesné výchovy a sportu. O rozvoj tohoto oboru a vyučovacího předmětu se nasloužili S. Čelikovský, J. Štěpnička, K Měkota a jiní. Motorickými schopnostmi, dovednostmi a její diagnostikou, metodami vývojem motoriky člověka se

zaměřením na tělesnou výchovu a sport se věnuje v knize Antropomotorika Čelikovský, který se o rozvoj tohoto oboru zasloužil. Motodiagnostikou, motorickými testy a testovými systémy jako testové baterie, škálování a posuzování uvádí také v antropomotorice Měkota, Kovář.

2.5. Charakteristika staršího školního věku

2.5.1. Starší školní věk (12 – 15 let)

V tomto období nastává tělesné a duševní dozrávání, růstové zrychlení, nerovnoměrný vývoj a vznik disproporcí. Rozvoj gonád a sekundárních pohlavních znaků. Dýchací a oběhový aparát při zvýšených nárocích pracuje neekonomicky. Toto období je nejbouřlivější pro fáze vývoje motoriky a vzestup výkonnosti. Nové pohybové dovednosti jsou osvojovány velmi rychle. Individuální a sexuální rozdíly v motorice jsou značné. Možná diskoordinace, disharmonie, lepší soustředěnost. Období si s sebou nese labilitu, nevyrovnanost a také náladovost. V sociálním světě se snaží o samostatnost, vlastní názor a účast na společenském životě. Mají silnou potřebu napodobovat dospělé mimo okruh své rodiny, o kritické hodnocení. Rozpor mezi tělesnou a sociální dospělostí.

Trenéři a pedagogové by měli dbát na všestranný rozvoj osobnosti, význam kolektivu, správný osobní příklad a přístup. Přístup trenéra – přísnost, ale spravedlivost, taktnost. Pedagog či trenér by měl podporovat i mimosportovní zájmy a nepřipustit zcela vyčerpávající zatížení.

2.5.2. Dorostový věk (16 – 19 let)

Charakteristické pro dorostový věk je dokončování růstu. Intenzivní a plynulé dozrávání. Anatomické disproporce vymizely. Silné svalstvo a vnitřní diferenciací mozku, zmohutnění vnitřních orgánů, plný rozvoj a výkonnost srdce, plic, svalů atd. Disharmonie motoriky vymizela. Sexuální rozdíly v motorice se zvětšují. Pohyby nabývají typický individuální charakter. V tomto období bývá značný vývoj síly a vrcholné výkony a plný rozvoj všech pohybových schopností, dále plný rozvoj logického a abstraktního myšlení, bývá spojeno s rozlišováním hlavních vedlejších věcí, ustálení zájmů a potřeb. Revolta vůči autoritám, snaha po sociální nezávislosti. Dotváří se individuální osobnost. Hledání specifického uplatnění a usilování o vlastní názor.

V přístupu trenérsko-pedagogickém by měla být specializovaná sportovní příprava, zdokonalování techniky a větší důraz na taktiku, na oblast silovou a vytrvalostní. Rozvoj schopnosti sebekritiky. Spojování osobních zájmů s celospolečenskými k samostatnosti a odpovědnosti za svoje jednání. Důraz na aktivitu, tvořivost a nápaditost ve sportovní činnosti.

2.6. Biologie dítěte

2.6.1. Období staršího školního věku (od 12 let do 15 let)

Toto období se nazývá puberta. Trvá asi od 11 až 12 let do 14 až 15 let a končí pohlavní dospělostí. Puberta je termín, který vymezuje biologické a fyziologické změny organismu s poměrně dobře zjistitelným začátkem a koncem. Je vyvolána nervovými podněty a hormonálními změnami.

Pro začátek puberty je charakteristické tzv. pubertální zrychlení čili akcelerace. Roční přírůstky v tomto období jsou téměř na všech orgánech vyšší než období předcházejícím. Dítě, které před pubertálním obdobím vyrostlo asi o 5 cm za rok, dosahuje v pubertě daleko vyšších ročních přírůstků. U chlapců je to asi 7 až 12 cm, u dívek 6 až 11 cm. Tyto růstové přírůstky se objeví u našich hochů asi kolem 14 let, u dívek kolem 11 až 12 let.

Při pubertě dívky předhoní ve výšce chlapce i když konečná výška je po skončení puberty u chlapců opět větší než u dívek. I zde se však objevují v rámci variability význačné rozdíly mezi stejně starými jedinci téhož pohlaví. Proto se rozlišují tři různé vývojové typy:

1. typ akcelerovaný s vývojem zrychleným,
2. typ průměrný s vývojem středně rychlým,
3. typ retardovaný s vývojem zpomaleným.

Postup pubertálních změn se posuzuje podle řady znaků. Kromě růstového zrychlení je výrazným projevem puberty rychlý rozvoj dosud pomalu rostoucích pohlavních žláz. Pubertální změny jsou podmíněny neurohumorálně. Dosud nejsou přesně známy jednotlivé mechanismy tohoto složitého pochodu. Soudí se však, že začátek pubertálních změn má své místo v hypotalamu mezimozku. Hypofýza začíná na podkladě spouštěčů z hypotalamu uvolňovat gonadotropní hormony, které zvyšují hladinu pohlavních hormonů. Vyšší hladiny gonadotropních hormonů a pohlavních hormonů pravděpodobně podmiňují rozvoj druhotných (sekundárních) pohlavních znaků. Pohlavní hormony ovlivňují i tvorbu a vyměšování pohlavních buněk. Gonadotropní hormony hypofýzy podmiňují u chlapců růst semenných kanálků varlat a zvětšování buněk, které produkují mužský pohlavní hormon – testosteron. U dívek působí na růst vajíčka, který obklopuje zrající vajíčko ve vaječníku tvorbu žlutého tělíska, které vzniká po uvolnění vajíčka.

Hormonální změny jsou posuzovány rovněž podle dynamiky hodnot 17 ketasteroidů v moči, které jsou minimálně v moči zastoupeny po celé dětství, avšak v pubertě dochází k jejich vzestupu. U dívek dosahují hodnot dospělých v 15 až 16 letech a u hochů kolem 20 let. V podstatě jde o to, že pohlavní hormony kůry nadledvin se tvoří v předchozích vývojových obdobích ve velmi malém množství, avšak když příslušná nervová centra v hypotalamu změni svoji citlivost k nízké hladině pohlavních hormonů v krvi, podnítl pomocí určitých látek hypofýzu ke zvýšenému vylučování gonadotropních hormonů. Tyto hormony zvyšují hladinu pohlavních hormonů, až se ustaví opět rovnováha při zvýšeném vylučování hormonů hypofýzy i hormonů pohlavních žláz. To umožní rozvoj sekundárních pohlavních znaků..

Kromě hormonů kůry nadledvin uplatňuje se při dospívání i zvýšené vylučování pohlavních hormonů vaječníku – estrogenů a pohlavního hormonu varlat – testosteronu. Na jejich tvorbě závisí pohlavní vývoj jedince, tvarový a funkční rozvoj pohlavních orgánů, vývoj sekundárních pohlavních znaků, projevy sexuálního chování ze strany vyšší nervové činnosti.

Pro období puberty je tedy charakteristické vytváření sekundárních pohlavních znaků, k nimž patří ochlupení v krajině podpažní, v krajině stydké, vousy u chlapců, morfologické změny prsních bradavek u hochů a dívek a vývoj mléčné žlázy u dívek. Typický je u hochů vývoj hrtanu, změna hlasu – mutace a první poluce, která nastává přibližně v 15 letech, kdy zhruba 50 % hochů mutuje a u dívek pak ovulace s nástupem menarche. Charakteristický je dále vývoj osifikace kostí ruky. Pro pubertu je charakteristické přibývání tuku u dívek a větší rozvoj kostry a svalstva u chlapců, čímž dochází i ke změnám proporcí vzhledu. Současně dochází i ke zvětšování pohlavních orgánů.

Podobně jako u vývoje tělesné výšky, lze rozlišit podle nástupu menarche určité typy:

1. typ akcelerovaný – menarche nastupuje ve věku 10 až 12 let (15 % dívek)
2. typ průměrný – menarche nastupuje ve věku 13 až 14 let (63 % dívek)
3. typ retardovaný – menarche nastupuje ve věku 15 až 18 let (20 % dívek)
4. typ silně retardovaný – menarche nastupuje ve věku 19 až 20 let (2 % dívek)

Existuje závislost mezi ročním přírůstkem tělesné výšky a nástupem menarche. Menarche přichází zpravidla 1 až 2 roky po maximálním přírůstku výšky. V té době končí osifikace záprstního článku palce jak u dívek, tak i u hochů.

2.6.2. Období mladistvé dospělosti (od 16 do 18 až 20 roků)

Úzce navazuje na období staršího školního věku. V moderním pediatrickém pojetí je dokonce uváděno široké období dospívání, jehož začátek je ohraničen věkem 10 let a konec věkem 18 až 21 let. Toto široké časové ohraničení má své opodstatnění v tom, že po dosažení pohlavní dospělosti z biologického a fyziologického hlediska, probíhá období vlastního dospívání, kdy vývojový proces mladého jedince vrcholí po stránce duševní a tělesné.

Ve věku od 16 do 18 let se růst do výšky výrazně zpomaluje a později se úplně zastaví skončením osifikace kostry. Zpomalení nastává dříve u mladých žen než u mladých mužů. Kolem 18. roku mizí rovněž chrupavčité spojení mezi kostí klínovou a kostí týlní.

Období vlastního dospívání, které zhruba odpovídá mladistvé dospělosti má poměrně přesně ohraničený svůj začátek, tj. dosažení pohlavní dospělosti – konec puberty. Problematictější je však doba ukončení tohoto období řazeno samostatně nebo do velkého období dospělých a má i další různé názvy (období dorostové, období adolescenční), j především důležité si uvědomit, že charakterizuje přeměnu dětského organismu v organismu skutečně celistvě dospělý.

Vazba období staršího věku na období mladistvé dospělosti je patrna z širšího pojetí rozdělení období dospívání na tři časové úseky:

- a) prepubertu, která je ohraničena zhruba 9. až 13. rokem,
- b) pubertu, ohraničenou přibližně 13. až 15. rokem,
- c) adolescenci (postpubertu), ohraničenou 16. až 20. rokem.

V období vlastního dospívání, tj. od 16 do 20 let, dochází k tělesnému a duševnímu vyžívání a k postupnému oprošťování se od závislosti na rodině, k vytváření vztahu k druhému pohlaví, k výchově pro budoucí povolání, případně k jeho dalšímu výběru, nebo zařazení do zaměstnání. Jde v podstatě o dobu uspokojivé sociální adaptace, v níž významnou roli má kromě rodiny učitel, trenér.

2.7. Vývoj motoriky člověka v období dospívání

2.7.1. Pubescence – stadium difference a přestavby motoriky

Biologicky je uvedené období vymezeno prvními příznaky pohlavního zrání: manifestací sekundárních pohlavních znaků a zrychlení růstu na jedné straně a dosažení pohlavní dospělosti na straně druhé. Kalendářně spadá toto období přibližně do věku 11/12 až 14/16 let. Mohutný, při zkráceném průběhu puberty i překotný vývoj somatický i fyziologický se projevuje růstem většiny orgánů. Dobře postižitelné jsou změny podpůrně pohybového aparátu týkající se i proporcí. Jsou tak výrazné, že je označujeme za druhou změnu postavy. Rozvíjejí se druhotné pohlavní znaky, dozrávají pohlavní orgány, takže na konci období již dochází k pravidelné ovulaci u dívek a spermatogeneze u chlapců – mladiství jsou schopni prokreace.

Pochody zrání řídí nervový a vnitřně - sekreторický systém. Humorální přeladění, k němuž v pubertě dochází, se podle mínění mnoha autorů promítá i do sféry psychické. Psychologové zdůrazňují důležitost emotivního vývoje. Pubescenti jsou nadáni velkou vnímavostí a citovou labilitou. Jak výstižně uvádí Vaňek, střídají se v pubertě různě dlouhé fáze vitálně optimistické a vitálně depresivní, v oblasti chování pak fáze vystupňované aktivity a apatičnosti provázené pocitem únavy. To se promítá i do motorického chování, do ochoty podstoupit tréninkové zatížení apod. V oblasti kognitivní je pro pubertu charakteristický nástup vyspělého formálně – abstraktivního myšlení. Je provázen zvýšeným zájmem o různé obory lidské činnosti včetně činnosti sportovní, v níž pubescent hledá možnosti uplatnění a vyniknutí.

Pro postupující socializaci je v této vývojové fázi typická výraznější emancipace od rodiny, osamostatňování a navazování diferencovanějších a hlubších vztahů k vrstevníkům (nejprve stejného, pak druhého pohlaví). Potřebné příležitosti nabízejí a procesu napomáhají i různé pohybové aktivity. Na sportovní socializaci a výběr sportovní specializace mají vliv vzory úspěšných sportovců.

Zhoršení pohybové koordinace: koordinované pohyby dětí mladšího školního věku jsou vystřídány těžkopádnými, někdy i nemotornými pohybovými projevy.

Narušení dynamiky a snížení ekonomie pohybu: některé švihové pohyby jsou prováděny s nadměrným svalovým úsilím (křečovitě), jiné bez náležitého vynaložení síly (ochable). Pohybový projev výrostka potom působí dojmem neurovnanosti. Někdy se objevují

nadbytečné souhyby a nepřiměřeně velký pohybový rozsah, což zhoršuje pohybovou ekonomii. Překotně vyrostlý pubescent si musí znovu osvojovat umění ovládat své tělo.

Protichůdnost v motorickém chování: určité pohybové úkoly pubescent řeší s enormní aktivitou, plnění jiných se mu zdá obtížné. Ve sportovním tréninku je jednou horlivý, jindy laxní, v jedné disciplíně vysoce aktivní, v jiné naopak.

Období přestavby lidské motoriky není nejvhodnějším obdobím pro učení se novým složitým motorickým dovednostem. Ty by měly být v hrubé formě osvojeny již dříve. Pubescenti by měly být dotvářeny. Často tomu tak skutečně je. Např. podle průzkumu Šorma (1985) se u nás asi 93 % osob naučí plavat do svých deseti let.. Také ve sportovní přípravě mládeže se požaduje zvládnutí techniky před pubertou. Nicméně všemu se nelze naučit ve školním dětství a kromě toho je nezbytné nadání (a vlastně celoživotně) rozvíjet motorickou učenlivost. Proto i v méně příznivém pubertálním období si žáci osvojují mnohé nové pohybové dovednosti: lyžařské, gymnastické, herní, taneční aj.

Pokračuje rozvoj jemné motoriky. V pubertálním věku zůstává zachována velká přirozená potřeba pohybu. Podle průzkumu (Adamec, Teplý, Kloudová, 1985) se věnuje pubescentní mládež asi 9 % z celkového časového fondu, adolescentní mládež asi 10 %. Bisexuální rozdíly jsou dosti značné, zejména v adolescenci, kdy dívky během týdne věnují pohybové aktivitě o pět hodin méně než chlapci.

2.7.2. Adolescence – stadium integrace motoriky a završování motorického rozvoje

Kalendářně uvedené období zahrnuje přibližně věk od 14/16 let do 18/21 let. Biologicky je vymezeno dosažením pohlavní dospělosti (konec pubescence) na jedné straně a zakončením tělesného růstu a dosažením úplné pohlavní zralosti (plné reprodukční schopnosti) na straně druhé. Od 15 let chlapci vyrostou ještě asi 7-8 cm a zvětší svou hmotnost o 13 kg, dívky od 14 do 18 let vyrostou už jen o 3 cm a přibudou na hmotnosti asi 6 kg. Růst se tedy zpomaluje až ustává, mění se tělesné proporce. Relativně se zvětší podíl trupu na celkové výšce, trup zmohtne nabude definitivního (pohlavně odlišného) tvaru, stejně tak jako končetiny. Podkožní tuk se už v pubertě u dívek ukládá hlavně na břicho, hýždích a stehnech a spolu s vývojem dalších sekundárních pohlavních znaků vytvoří typické zaoblené tvary ženského těla. U mužů se tuk ukládá v tenké stejnoměrné vrstvě po celém těle, k sekundárním pohlavním znakům patří i mohutnější vývin svalstva a jeho zřetelný reliéf. Po období druhé vytáhlosti v pubescenci nyní nastupuje období třetí plnosti, v němž lidská postava nabude definitivního tvaru a největší krásy.

Krása těla adolescenčních mladíků a dívek je inspirací výtvarných umělců již od doby antiky. Krása tkví především ve správných proporcích lidského těla, jež činí postavu harmonickou. Bez náležité pohybové aktivity se ovšem šířkové proporce a náležité tělesné tvary nevyvinou, čehož jsou si vědomi i samotní adolescenti. Proto, zejména u dívek, je snaha o získání pěkné postavy významným motivem tělocvičné činnosti v tomto věku.

Biologické zrání je bezprostředně sledováno zráním psychickým (zrání sociální se opožděje). Podle Vaňkova stadijního pojetí je adolescence obdobím základního rozvoje rozumových funkcí a období dozrívání základního rozvoje emočních kvalit. Kognitivní vývoj se blíží svému vrcholu nebo jej už dosahuje, zejména pokud jde o pružné a tvořivé myšlení. Formálně – logické myšlení objevující se už v pubescenci dospívá do stádia, kdy mohou být vyslovovány soudy o soudech a myslí se o myšlení, neboť se vytvořil systém formálních operací druhého řádu. Těchto intelektuálních předpokladů je možné a nutné využívat i v motorickém učení. Neurovegetativní labilita pubescence je v adolescenci vystřídána stabilizací, adolescent znovu nabývá emoční rovnováhu. Vyvíjí se vyšší city (mravní, společenské), adolescent je vnímavý ke kráse uměleckého díla a ke kráse přírody. Proto má v tomto období zvláště velký půvab i smysl cestování a turistika. Díky fyzické zdatnosti a malé unavitelnosti může být pěstovaná i v nejnáročnějších formách (zimní, vysokohorská).

Intelektové a emocionální vyzrálост nalézá odraz ve sféře zájmů. Adolescent se zajímá o svoji osobu, o druhé pohlaví, o povolání na něž se připravuje, o kulturu a politiku a projevuje už zcela vyhraněné zájmy sportovní. Sportující mládež v tomto věku obvykle již prochází etapou specializovaného tréninku ve zvoleném sportu a disciplíně a mimořádně talentovaní jedinci zahajují trénink vrcholový. V některých sportech (např. v plavání) již výkonnost kulminuje, zejména u žen. Hry provozované ve volném čase ztrácejí původní biologický význam a nabývají význam společenský, drobných pohybových her ubývá. Psychologové uvádějí, že vývoj postupuje těmito směry: od her v nichž se uplatní síla a převaha jednotlivce ke hrám kolektivním, od her v nichž se uplatní síla a převaha jednotlivce ke hrám kolektivním, od aktivní participace na hře k pasivnímu přihlížení, od zájmu o různé hry k zájmu jen o některé z nich.

Po stránce sociální se adolescenti liší od dětí i od dospělých, vytvářejí si vlastní subkulturu (odívání, hudební žánry, společenské tance a zábavy). Adolescence je obdobím jakéhosi psychosociálního moratoria.

Motorický vývoj po delší etapě přestavby v níž převládalo dění diferenciacní, dospívá v adolescenci vývoj do stadia integrace. Jednotlivé v předchozí etapě rozvinuté komponenty motoriky se formují do nového harmonického celku. Přebudovaný komplex motorických schopností představuje bázi, na níž vyrůstá pohybová činnost harmonická co do vnějšího projevu a obvykle úspěšná co do výsledku. Adolescentům jsou již přístupné prakticky všechny pracovní sportovní činnosti. V šestnácti si letech si mladiství osvojují společenské tance. Zájemci o úpolové, branné a motoristické sporty zvládají příslušnou techniku, mladí horolezci se naučí zdolávat i nejnáročnější přírodní terén. V období integrace motoriky dosahujeme dokonalosti v činnostech jemně – motorických, dozrává motorika výrazová, začíná fungovat motorika sexuální. Pohybová lateralita je zcela vyhraněná (jen pohybově zanedbaní jedinci nevědí, kterou nohu mají odrazovou). Podle Wintera (1977) je pro adolescenční období charakteristické individualizace, stabilizace a zjevná pohlavní diferenciacie motoriky.

Individuální motorická specifika se vyvíjejí postupně. Typické držení těla, souhyby prováděné při chůzi, podle velikosti a tvaru písma či podle osobitého stylu při jízdě na lyžích. Během vývoje nabyté předpoklady pro pohyb i osvojené pohybové struktury se postupně stabilizují a tento proces je právě markantní právě v adolescenci, i když během dalšího vývoje asi pokračuje. Je opodstatněná domněnka, že pubertální přestavbou se definitivně ukončí proces diferenciacie motorických schopností, pak se zafixuje jejich struktura a ustálí jejich

úroveň. Ovšem jen základní, bazická úroveň, která zaručuje standardní výkon a kterou je třeba odlišit od stavu trénovanosti.

Stabilizace se projevuje i v celkovém pohybovém chování a jednání. Po odeznění pubertálních protichůdností a protikladností se vyhraní postoj. Člověk určité aktivity přijímá, jiné odmítá stráví jistou dobu odpočinkem vleže atd. , zkrátka vytváří si určitý životní režim a životní styl (v návaznosti na rodinu a v souladu s profesí).

2.7.3. Bisexuální diferenciacie motoriky a typologie

Motorika se vyvíjí do odlišné podoby u příslušníků ženského a mužského pohlaví. Ve školním dětství jsou rozdíly velmi malé, příslušná specifika se vyvinou ve fázi přestavby: v adolescenci tj. ve fázi motorické integrace jsou zjevná, dotvářejí se, prohlubují a ustalují.

I když rozdílný charakter pohybového projevu mladé ženy a muže je patrný na první pohled, je vyjádřený kvalitativním popisem nesnadné. Zpravidla se uvádí, že pohyby dívek jsou pružnější, ladnější, zaoblenější a prostorově méně rozsáhlé – pohyby mladíků naopak ráznější, uměřenější, hranatější a prostorově rozsáhlejší. Tomuto rozdílu dávají dobře vyniknout spartakiádní gymnastické skladby.

Během dospívání se postupně vyvine bisexuální rozdíl v základních lokomocích – v chůzi a běhu. Při chůzi je délka kroku u netrénovaných mužů asi 69 cm, u žen asi 64 cm. Obvyklou rychlost chůze (5 km za hodinu) tedy muži dosahují při frekvenci asi 120 kroků za minutu, ženy při frekvenci 129 kroků za minutu. Souhyby paží jsou u mužů značně rozsáhlejší než u žen, naopak pohyb v bocích je u žen mnohem výraznější. Specifikum u žen je chůze v obuvi na vysokém podpatku.

Bisexuální rozdíly běžeckého kroku podrobněji prozkoumal Nelson (1979). Byla zjištěna kratší doba oporové fáze (o 20 až 30 ms) u žen, a naopak delší doba fáze letové (o 5 až 10 ms). Ženy při běhu lépe zhodnocují svoji velikost těla, neboť při stejné rychlosti lokomoce mají poměr délky kroku k výšce těla příznivější.

V průběhu dospívání se postupně vyvine značný bisexuální rozdíl v kondičních motorických předpokladech, zejména silových. Je to dáno hlavně vyšším podílem svalstva a menším podílem tuku hmotnosti u mužů, jakož i působením mužského pohlavního hormonu testosteronu.

Motorickou pohlavní specifiku respektuje řada sportovních odvětví. Moderní gymnastika je určena ženám, mnohé úpolové sporty, lední hokej aj. pouze mužům. Ve většině sportů se ovšem uplatňují stejně dobře příslušníci obou pohlaví, avšak trénuje i soutěží se odděleně.

V adolescenci se rozdíly v motorice dotvářejí, prohlubují a ustalují. Značný je rozdíl v kondičních pohybových schopnostech, zejména silových, což j dávno především menším podílem tuku na celkové hmotnosti u mužů. Největší podíl svalstva na celkové hmotnosti je u mužů ve věku 16 – 19 let, u žen ve věku 15 – 18 let (životní maximum). Podle SELIGERA

(1975) je základní fyziologický ukazatel aerobní vytrvalosti $VO_2 \text{ max/kg}$ u 18 letých žen o 23% nižších než u mužů.

Během dospívání se u dívek i chlapců formuje odlišný postoj k pohybové aktivitě a jejímu zaměření. Dívky dávají přednost jemné motorice a méně namáhavé, chlapci upřednostňují hrubou motoriku se soutěžením.

Stabilizace motorického vývoje se projevuje i diferenciací pohybových schopností a pohybových dovedností. Stabilizace se projevuje i v celkovém chování a jednání.

Za důležité považují se také zmínit o typologii. Zjištěný typ je morfologickým předpokladem úspěšnosti v rozvoji určitých pohybových schopností. Každý tělesný typ reaguje na tělesnou zátěž odlišně a různá cvičení je rozdílně ovlivňují. Informace o tělesných typech jsou důležité pro diferenciaci programů tělesné výchovy a pro výběr dětí pro určitá sportovní odvětví. Somaticky podobní jedinci mají obvykle podobnou výkonnost, a proto pomocí motorického testování lze rozdělit žáky do různých tělesných typů.

V minulosti se často používal nejjednodušší způsob členění typů tělesné stavby na dva výrazně odlišné typy s třetím uprostřed. Ve dvacátém století německá typologická škola (KRETSCHMER, 1994) rozpracovala systém klasifikace typů z hlediska vzájemných vztahů psychiky a tělesné stavby. A – typ astenický, B – atletický, C – pyknický.

Klasifikace SHELDONA zavádí pojem somatotyp, který definuje jako vztah morfologických komponent, vyjádřený třemi čísly., tři komponenty, nazvané endomorfní (množství podkožního tuku), ektomorfní (poměr výšky a váhy) a mezomorfní (stupeň rozvoje svalstva a kostry), které jsou v každém jedinci nestejnou měrou zastoupeny.

V současné době se provádí stanovení somatotypů modifikací původního SHELDONOVA postupu metodou HEATHOVA a CARTERA (Metoda H-C, 1975), která se v současnosti jeví jako nejvhodnější metoda pro tělovýchovnou praxi..

ŠTĚPNIČKA (1983) uvádí jednoduchý odhad přibližného somatotypu, především pro potřeby pedagogické praxe.

2.8. Psychologie

Adolescence (11 – 19 let), pro toto období jsou typické tři vzájemně se prolínající síly, které charakterizují vývoj adolescentů. Jsou to: 1. Rychlý růst, respektive růstová akcelerace. Je doprovázena kolísáním hormonální aktivity, vede ke značným změnám v tělesné stavbě, a tím i ke změnám ve výkonnostním potenciálu jedince. 2. Rychlé změny v tělesné stavbě. Působí na jedincovu představu o sobě samém, což se samozřejmě odráží i v motorické výkonnosti. 3. Změněné kulturní požadavky na adolescenta. Týkají se také jeho vztahu k přijatým úkolům. Tento aspekt je důležitý zejména ve sportovní činnosti, protože vztahy k přijatým úkolům nabývají často charakteru osobního závazku či naopak lhostejnosti.

Psychický svět adolescenta je plný vnitřních rozporů. Tyto rozpory podle Vaňka (1963) vystupují jako stabilní rozladění aktivačních úrovně ve směru kladném i záporném. Tím se vnitřní svět adolescenta podobá vleklé dlouhodobé předstartovní situaci, kterou dobře znají vrcholoví sportovci. Psychická disharmonie se projevuje také ve vztahu k tělesným cvičením. Někdy bývají adolescenti velmi stimulováni k tělesné aktivitě: naproti tomu pasivita, se kterou se rovněž můžeme setkat v tréninkových jednotkách, je obráceným pólem celkově snížené motivace a aktivace.

Kritickým bodem pro vývoj adolescentů je, zda se dospívání dostaví brzy nebo pozdě. Některé práce ukázaly, že pozdější vyspívání je jistým handicapem pro vývoj osobnosti, zatímco jedinci, u nichž vyspívání začalo dříve, jsou z psychického hlediska stabilnější. Psychický vliv na chování mají také velké změny ve stavbě organismu. Zvýšená nemotornost, tak, typická v průběhu adolescence, není pouze důsledkem náhlého rychlého vzrůstu, ale je způsobena také zvýšenou emoční tenzí, která vyplývá z proměnlivosti nazírání na sebe sama.

V tomto období je velice důležitá motivace a vůle ke sportu jak uvádí definici vůle I.: M. Sečenova: „Vůle – to není nějaký libovolný činitel, který pouze řídí naše pohyby, je to činná stránka rozumu a morálního citu, který řídí pohyby ve prospěch toho či onoho a často dokonce v nesouladu s citem sebezáchovy.“ Volní úsilí se projevuje jak při velkém, tak při malém napětí. Charakterizujeme se množstvím energie, která byl vynaložena na provedení cílevědomé činnosti. Podle Tardy (1968) „Volními vlastnostmi budeme proto nazývat ty trvalé vnitřní podmínky, které působí obecně nikoliv specificky na vznik a zvýšení výkonu, ať již je jednorázový, nebo dlouhodobý“.

3. VÝZKUMNÁ ČÁST

V rámci různých tělovýchovných a sportovních spolků nabízející dětem možnosti pro tělovýchovné činnosti bylo využito dostupných pramenů na Českobudějovické sportovní a tělovýchovné organizaci se sídlem 370 21 české Budějovice, Nám. Přemysla Otakara II. Č. 33. Další podrobnější informace o sportovních nabídkách byly získány na základě vyhodnocení dotazníků. Informace byly získávány od trenérů, předsedů aj. sportovních spolků.

Dotazník, který byl použit jsem si vytvořila sama, poté začínala zmapovávat sportovní kluby a tělovýchovné jednoty. Seznam tělovýchovných jednot a sportovních klubů jsem obdržela na Českobudějovické sportovní a tělovýchovné organizaci, dále jsem získala a v této práci použila informace a statistiky o jednotlivých sportovních klubech a tělovýchovných jednotách. Číselné statistiky jsou uvedeny v kapitole 4.2.

Dotazník je rozdělen na čtyři hlavní části:

1. Základní údaje, které obsahují čtyři základní informace o SK či TJ.
2. Členská základna, obsahuje osm otázek.
3. Zázemí, čtyři otázky
4. Vybavení členů, dvě otázky

Vyhodnocení dotazníků jsem strukturovala do tabulek.

Číselné statistiky získané jsem uvedla do grafů.

Další částí této práce je vytvořit přehled s informacemi o SK/TJ a zveřejnit na internetových stránkách, obeslat školy s touto informací o vytvořeném přehledu a tím je zpřístupnit široké veřejnosti.

4. Výsledková část a diskuse

4.1. Vlastní výsledky

Vlastní výsledky vyhodnocení dotazníků jsem shrnula do tabulek podle základních údajů, které obsahují název oddílu, sídlo a www stránky. V další části kterou jsem nazvala členská základna se věnuji odpovědím s nábořem členů, frekvencí a dobou tréninků, přístupů rodičů na trénink, soustředěním, možnostmi přestupu do vyšší kategorie a jestli nabírají chlapce a dívky. Ve třetí části se zabývám zázemím kde jsou odpovědi na kvalifikace trenérů, počtem svěřenců na jednoho trenéra, místem kde probíhají tréninky v létě a v zimě a zajisté také příspěvky a ceny vypůjčeného materiálu.

Příklad vyhodnoceného dotazníku zpracovaný do vytvořené tabulky můžeme vidět na TJ Merkur.

TJ MERKUR	
Základní údaje	
Název oddílu:	TJ Merkur
Činnost:	sportovní gymnastika
Sídlo:	Pražská 19,ČB
www stránky:	Infogymcentrum.cz
Členská základna	
Chlapce i dívky:	ano
Nábor členů:	září
Frekvence tréninku:	2 až 5x týdně
Doba tréninku:	1,5 až 3 hod
Přístup rodičů na trénink:	ano
Soustředění:	1-2 týdenní
Přestup do vyšší kategorie:	ano
Zázemí	
Tréninky v zimě:	tělocvična
Tréninky v létě:	tělocvična
Kvalifikace trenérů:	I až III třída
Svěřenců pod trenérem:	5
Členské příspěvky:	300-500 Kč/2-4 rok
Půjčovné:	ne

Tab. 4-1: TJ Merkur

4.2. Číselné statistiky

Jihočeské krajské sdružení mi poskytlo tyto následující informace a číselné statistiky o jednotlivých sportovních odvětvích (viz graf 4-1, 4-2, 4-3, 4-4). Největší zastoupení mají kolektivní sporty a to zejména fotbal a volejbal, naproti tomu hokej pouze 1 oddíl. Dále je značný počet oddílů, které se věnují úpolovým sportům. Dostatečné zastoupení mají i sporty, které označujeme jako sporty spojené s ovládáním nástroje, stroje či zvířete zejména jezdeckví, kanoistika a jachting. Ráda bych zmínila to, že statistika se ale nezmiňuje o individuálních sportech. Typickým zástupcem individuálního sportu je atletika, která má hluboké kořeny už v antice. V malé míře jsou zastoupeny sporty, které jsou označeny jako ostatní a mezi ně patří paintball a střelectví.

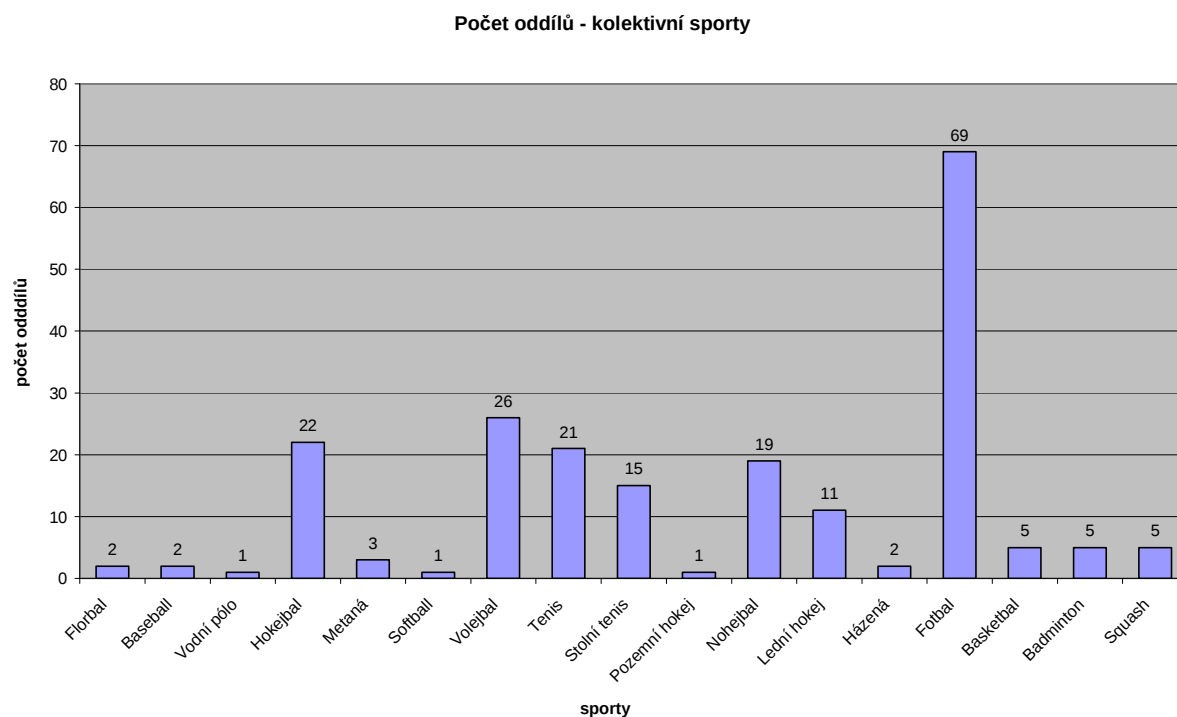
Českobudějovická sportovní a tělovýchovná organizace, která je největší v jihočeském kraji sdružuje 191 tělovýchovných jednot a sportovních klubů s celkovým počtem 29 068 členů z toho mužů 11 858, žen 5163, dorostenců 2198, dorostenky 986, žáci 5712 ažačky 3151 (viz tab. 4-2). V tabulce č. 2 jsou přehledně zobrazená data o velikosti a rozložení členské základny českobudějovické pobočky ČSTV.

Ženské pohlaví od žákyň po ženy je zastoupeno ve 32%. Podstatně větší podíl je mužů (od žáků po muže) v 68%. Zajímavé je posoudit i základnu z hlediska rozdělení podle věku. Nejmladší kategorie žačky a žáci tvoří 30,5%. Nejmenší procento tvoří kategorie dorostenců a dorostenek v 11%. Naproti tomu největší procentuální zastoupení tvoří muži a ženy s 58,5%.

Okres	Počet TJ/SK	Členů celkem	Muži	Ženy	Dorostenci	Dorostenky	Žáci	Žačky
Č.Budějovice	191	29 068	11858	5163	2198	986	5712	3151

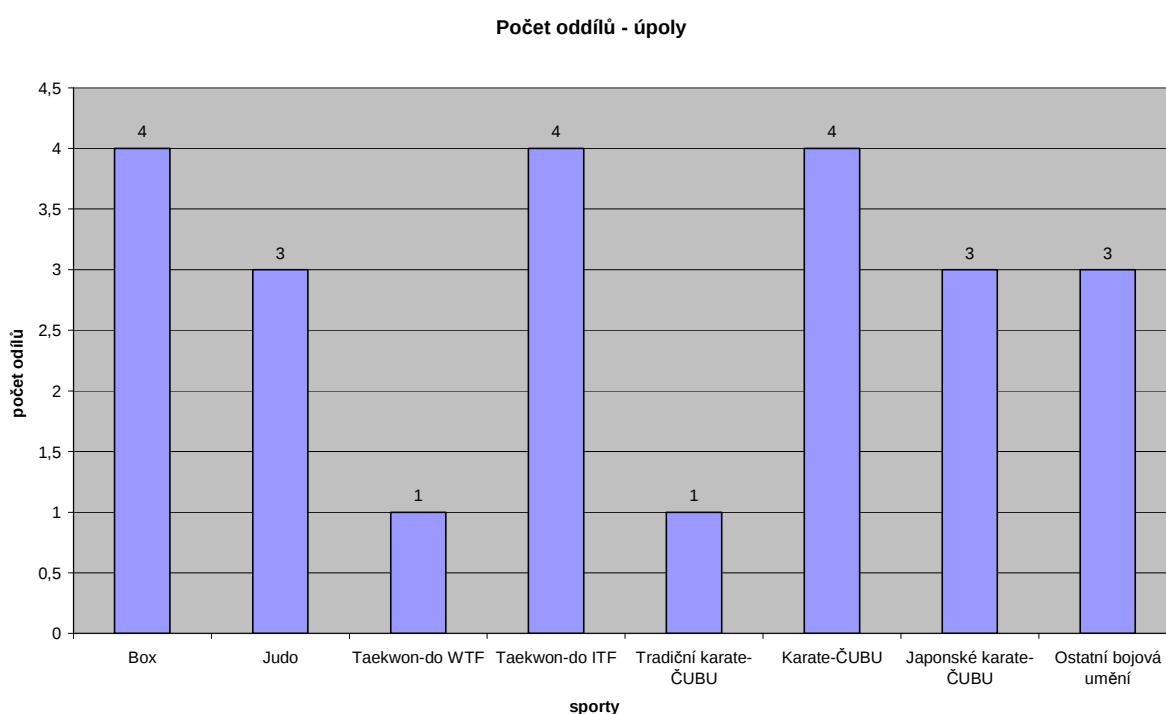
Tab. 4-2: Číselná statika ČSTV - počet sportovních odvětví

Největší zastoupení z celkového počtu všech sportovních odvětví tvoří kolektivní sporty s celkovým počtem 207 oddílů. Z toho tvoří 69 fotbalové oddíly, procentuálně vyjádřeno 34,3%. Sporty jako jsou volejbal, hokejbal, tenis a nohejbal jsou si úzce vyrovnáni od 26 do 19 oddílů a celkově tvoří 44%. Populární sport lední hokej tvoří z celkového počtu všech kolektivních sportů 5,5%. Zajímavé je to, že pozemní hokej je vyrovnán jako vodní pólo s počtem jednoho oddílu. Házená je sport s podstatně dlouhou tradicí a v Českých Budějovicích najdeme pouze dva oddíly, které se věnují tomuto sportu. Poměrně novější sport squash je v zastoupení 5 oddílů, stejně jsou na tom kolektivní sporty basketbal 2,5%, badminton 2,5%. Nejmenší procenta tvoří sporty jakou jsou florbal 1 %, baseball 1%, softball 1%. Nad nimi je i metaná, která tvoří 1,5%.

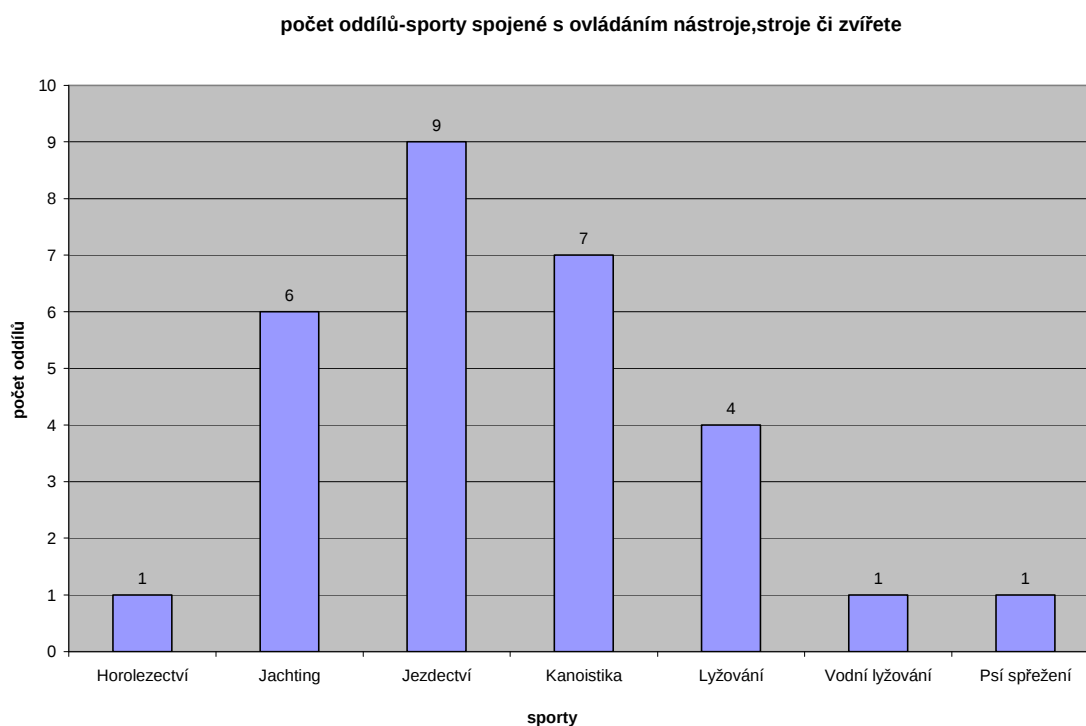
Graf 4-1: počet oddílů, kolektivní sporty

Podstatnou část tvoří sporty, které nazýváme úpolové s celkovým počtem 23 oddílů. Největší zastoupení má taekwon-do 21% a karate 36%, které se rozlišuje na tradiční karate-ČUBU 4,2%, karate ČUBU 17,3% a japonské karate-ČUBU 13,3%. Mezi ostatní bojová umění patří Allkampf-jitsu, karate JKA atd., která tvoří 13,3% z celkového počtu úpolových sportů. Tyto úpolové sporty jsou nejčastěji provozovány sportovním klubem Pedagogem a sportovním klubem policie. Překvapivé zastoupení má box s počtem 4 oddílů, tvoří 17,3% z celkového počtu všech uvedených úpolových sportů, stejně jako taekwon-do 17,3% a karate ČUBU 17,3%. V další podstatné míře 13,3% je judo. Chtěla bych zmínit, že právě tělovýchovné jednoty organizující pouze jedno sportovní odvětví se specializují převážně na úpolové sporty.

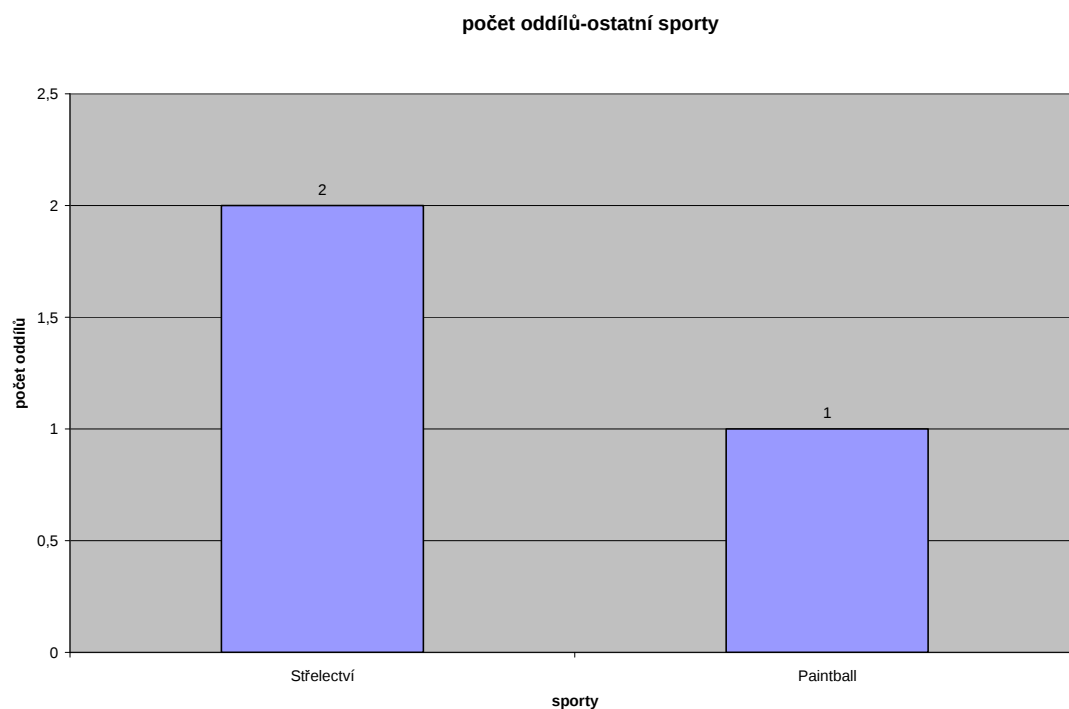
Graf 4-2: Počet oddílů-úpoly

Podstatné množství oddílů, které zařazujeme do skupiny sportů označované jako sporty spojené s ovládáním nástroje, stroje či zvířete najdeme ve větší míře. Největší zastoupení mají oddíly jezdeckví 31%, hned za nimi jsou úzce vyrovnáni sporty jachting v zastoupení 20% a kanoistika 24,4%. V dnešní době populárním sportem je horolezectví na Českobudějovicku najdeme pouze jeden oddíl, který se věnuje tomuto sportu stejně jako psí spřežení a vodní lyžování. Tyto sporty tvoří 10,8% z celkového počtu uvedených sportů. Do této kategorie je zařazeno lyžování, které je provozovaným sportem v zimním období a tvoří 13,8%.

Graf 4-3: počet oddílů, sporty spojené s ovládáním nástroje či zvířete

Dále bych se také chtěla upozornit na sporty, které budou spíše doménou chlapců či mužů než dívek. Jedná se o paintball a střelectví. Někdo by mohl poznamenat, že se o sporty nejedná, já sdílím názor ten, že paintball, který se odehrává venku ve volné přírodě je už tímto sám osobě zdraví prospěšný. Na Českobudějovicku je zastoupení 1 oddílu a tvoří 33,3% z celkového počtu sportů označených jako ostatní sporty. Střelectví je sport, který má podstatně delší tradici než paintball a také tvoří 66% . Nechtěla bych opomenout, že střelectví je sport velice náročný na koncentraci, na Českobudějovicku můžeme střelectví najít ve dvou oddílech, které se věnují tomuto sportu.

Graf 4-4: počet oddílů, ostatní sporty

4.3. Diskuse

Z údajů zjištěných ve výzkumné práci se objevily pravidelnosti a odlišnosti, které jsou shrnuty do jednotlivých částí.

Celkově bylo zjištěno 34 sportovních odvětví pro děti od 11 let v oblasti Českých Budějovic. Téměř dvě třetiny organizací poskytují pouze 1 sportovní odvětví. Mezi největší sportovní kluby a jednoty, které poskytují více sportovních odvětví patří TJ Sokol, TJ Slavoj, SK Lokomotiva, SK Pedagog a TJ Dynamo.

Jsou sporty typické pro chlapce a dívky. Charakteristickým sportem pro chlapce je hokej a fotbal. Výjimku tvoří SK Čtyři dvory, kteří nabírají i dívky do patnácti let. Zajímavé je to, že pozemní hokej provozovaný SK Pedagogem navštěvují i dívky, které mají lepší výsledky než chlapci. Dalším typickým sportem pouze pro dívky je moderní gymnastika.

Přístupy rodičů na trénink jsou ve všech případech kromě plaveckých sportů. Soustředění je poskytováno v 95%. Soustředění v zahraničí se konají u plaveckých sportů a atletiky. Nejčastější jsou letní soustředění v době letních prázdnin, trvajících od 2 dnů až po 14 denní. Zejména u atletiky se setkáme i se zimním soustředěním, nejčastějším místem je Šumava a okolí.

Největší zastoupení mají kolektivní sporty a to zejména fotbalové oddíly, poté volejbal, hokejbal, tenis a nohejbal jsou si velice vyrovnaní, oproti tomu pozemní hokej pouze 1 oddíl poskytovaný SK Pedagogem. Dále v nabídce je široká škála úpolových sportů, překvapivě i box s počet 4 oddílů. Pro milovníky zvířat jsou oddíly jezdecké.

Doba tréninků je rozdělena podle věku, sportovního odvětví a úrovně kvalifikace. Nejčastější doba je 90 min, 2x týdně. Tréninky probíhají v tělocvičnách ZŠ, tělocvičnách jednotlivých SK/TJ, atletických stadionech, kurtech, VŠE hale a v plaveckém bazéně. U plaveckých sportů se v létě konají tréninky i ve venkovním bazénu. Podle druhu sportovního odvětví se liší počet svěřenců na jednoho trenéra, nejčastější počet je 10.

Nejčastější platby jsou 1x ročně. TJ Merkur 2-4/rok. SK MG Máj platba za 18 měsíců bez ohledu na to jestli dítě u tohoto sportu vydrží či ne. Nejdražší členské příspěvky mají sporty hokej, fotbal, tenis, ale i TJ Koh-i-noor až 7000 Kč/rok. Ceny vypůjčeného materiálu jsou většinou v ceně členského příspěvku. U tenisu se platí navíc míčky a kurty na hodinu. Jediná platba členského příspěvku za měsíc je u BC DIDI-městská charita, která organizuje box.

Nábory členů probíhají celoročně. Úpolové sporty hlavně od začátku září do konce října. Kvalifikace trenérů I-III třídy. Trenéři I třídy jsou nejčastěji v úpolových sportech, hokeji a fotbalu.

5. ZÁVĚR

Cílem této práce bylo zmapovat tělovýchovné spolky věnující se dětem od 11 let v Českých Budějovicích. Z výsledků je patrné, že počet tělovýchovných jednot a sportovních klubů je velký a nabídka sportovních odvětví je pestrá. Stejně je potřeba neustále vyvíjet iniciativu pro zlepšování podmínek a dostupnost k těmto informacím tělovýchovných klubech a sportovních jednotách, jak pro potřebu samotných dětí tak pro jejich rodiče. Město je vybaveno několika atletickými stadiony nově rekonstruovanými, kurty, tělocvičnami, všesportovní halou, plaveckým bazénem, kde mohou děti provozovat ve svém volném čase zvolené sportovní odvětví. Další důležitou roli hrají trenéři pracující s mládeží, hlavním jejich cílem by mělo být, aby si děti získaly kladný vztah ke sportu. Člověk, který je zapálený do nějakého sportu, aktivně ho provozuje, nebo provozoval má zájem na tom, aby mohl své zkušenosti a vědomosti předávat dál.

Sportování nebo nějaká smysluplná činnost ve volném čase dětí může od dětství podněcovat individuální rozvoj osobnosti a její tvůrčí přístup, utvářet hodnotové vztahy k druhým lidem i k sobě samému, učit doceňovat a využívat čas lidského života a tedy volný čas jako významnou hodnotu lidského konání. Zároveň může sloužit jako prevence proti nežádoucím vlivům dětí v době dospívání, neboť prevence je vždy lepší než reedukace. Důležité je získat u dětí zájem o sport a chuť sportovat. Neustále je důležité myslet na to, že děti sport musí bavit, musí se stát pro ně zájmem, koníčkem. Mnohé vyzkouší více druhů sportů než zakotví u toho, která odpovídá jeho představám, možnostem a somatotypu. Důležité je uvědomit si, že sportem ukážeme dětem vhodná využití volného času a tím zajišťujeme prevenci sociálně-patologických vlivů naší společnosti. Každý jedinec, který si sport zamiluje znamená pro nás velkou výhru naší práce.

Cíle práce se podařilo splnit. Přehled tělovýchovných spolků pro děti od 11 let v oblasti Českých Budějovic je zveřejněn na adrese <http://bcsp.ic.cz>. Materiál by mohl být vodítkem pro mládež jak a kde mohou smysluplně trávit svůj volný čas. Práce by měla sloužit dětem, ale i rodičům a široké veřejnosti.

6. SEZNAM LITERATURY

1. Čepička, L. (2002). Modely teorie položkových odpovědí v diagnostice motoriky člověka. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni.
2. Čelikovský, S. (1990). Antropomotorika. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.
3. Měkota, K., Kovář, R., Štěpnička, J., (1900). Antropomotorika II. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.
4. Malá, H. (1980). Biologie dítěte a dorostu. Praha: Univerzita Karlova.
5. Dovalil, J. (1988). Věkové zvláštnosti dětí a mládeže a sportovní trénink. Praha: Univerzita Karlova.
6. Kouba, V. (1995). Motorika dítěte. České Budějovice: Jihočeská univerzita, Pedagogická fakulta.
7. Vaněk, M., Hošek, V., Rychecký, A., Slepíčka, P. (1984). Psychologie sportu. Brno: Státní pedagogické nakladatelství.
8. Štumbauer, J. (1990). Základy vědecké práce v tělesné kultuře. České Budějovice: Jihočeská univerzita, Pedagogická fakulta.
9. Brožová, R. (1992). Pohybová aktivita žáků 1. stupně ZŠ (Diplomová práce). České Budějovice: Jihočeská univerzita, Pedagogická fakulta.
10. Kubešová, B. (1997). Struktura zájmů v oblasti tělovýchovné aktivity u žáků ZŠ v Českých Budějovicích (Diplomová práce). České Budějovice: Jihočeská univerzita, Pedagogická fakulta.
11. Smejkalová, O. (2004). Možnosti využití volného času pro tělovýchovné aktivity mládeže v městě Polné (okres Jihlava). České Budějovice: Jihočeská univerzita, Pedagogická fakulta.

12. Frömel, K., Novosadil, J., Svozil, Z. (1999). Pohybová aktivita a sportovní zájmy mládeže. Olomouc: univerzita Palackého.
13. Slepíčková, J. (2002). Sport a volný čas. Praha: Karolinum.
14. Skalková, J. et al. (1985). Úvod do metodologie a metod pedagogického výzkumu. Praha: Státní pedagogické nakladatelství

7. PŘÍLOHY

TJ KARATE	
Základní údaje	
Název oddílu:	TJ karate Č. Budějovice
Činnost:	karate WKF
Sídlo:	Netolická 7, ČB
www stránky:	tj.karatecb.cz
Členská základna	
Chlapce i dívky:	ano
Nábor členů:	říjen
Frekvence tréninku:	2 až 3x týdně
Doba tréninku:	1,5 hod
Přístup rodičů na trénink:	ano
Soustředění:	ano, víkendová
Přestup do vyšší kategorie:	ano
Zázemí	
Tréninky v zimě:	tělocvična
Tréninky v létě:	tělocvična
Kvalifikace trenérů:	I až III třída
Svěřenců pod trenérem:	20 až 30
Členské příspěvky:	2000 Kč/rok
Půjčovné:	ne

Tab. 7-1: TJ Karate

Sportovní klub policie	
Základní údaje	
Název oddílu:	SKP ČR
Činnost:	Allkampf-jitsu, Karate Jka
Sídlo:	Kunatova 25, ČB
www stránky:	Allkampf-jitsu.cz
Členská základna	
Chlapce i dívky:	ano
Nábor členů:	září, říjen, celý rok
Frekvence tréninku:	3 až 5x týdně
Doba tréninku:	1 hod
Přístup rodičů na trénink:	ano
Soustředění:	ano, týdenní
Přestup do vyšší kategorie:	ano
Zázemí	
Tréninky v zimě:	tělocvična
Tréninky v létě:	tělocvična
Kvalifikace trenérů:	II až IIII třída
Svěřenců pod trenérem:	15
Členské příspěvky:	1800 Kč/rok
Půjčovné:	ne

Tab. 7-2: sportovní klub policie

TJ MERKUR	
Základní údaje	
Název oddílu:	TT Merkur
Činnost:	sportovní gymnastika
Sídlo:	Pražská 19, ČB
www stránky:	Infogymcentrum.cz
Členská základna	
Chlapce i dívky:	ano
Nábor členů:	září
Frekvence tréninku:	2 až 5x týdně
Doba tréninku:	1,5 až 3 hod
Přístup rodičů na trénink:	ano
Soustředění:	1-2 týdenní
Přestup do vyšší kategorie:	ano
Zázemí	
Tréninky v zimě:	tělocvična
Tréninky v létě:	tělocvična
Kvalifikace trenérů:	I až IIII třída
Svěřenců pod trenérem:	5
Členské příspěvky:	300-500 Kč/2-4 rok
Půjčovné:	ne

Tab. 7-3: TJ Merkur

SK MG MÁJ	
Základní údaje	
Název oddílu:	SK MG Máj
Činnost:	moderní gymnastika
Sídlo:	VŠE hala
www stránky:	gym.web.net
Členská základna	
Chlapce i dívky:	pouze dívky
Nábor členů:	září
Frekvence tréninku:	5x týdně
Doba tréninku:	3 hod
Přístup rodičů na trénink:	ne
Soustředění:	5-7- dní
Přestup do vyšší kategorie:	ano
Zázemí	
Tréninky v zimě:	tělocvična
Tréninky v létě:	tělocvična , venku
Kvalifikace trenérů:	I až II třída
Svěřenců pod trenérem:	10
Členské příspěvky:	3200 Kč/18 měsíců
Půjčovné:	ne

Tab. 7-4: SK MG Máj

SKVS	
Základní údaje	
Název oddílu:	SKVS České Budějovice
Činnost:	vodní slalom
Sídlo:	České vrbné
www stránky:	slalom.cz
Členská základna	
Chlapce i dívky:	ano
Nábor členů:	celý rok
Frekvence tréninku:	2-6x týdně
Doba tréninku:	1,5 hod
Přístup rodičů na trénink:	ano
Soustředění:	5 dní
Přestup do vyšší kategorie:	ano
Zázemí	
Tréninky v zimě:	VŠE,plav.bazén,řeka
Tréninky v létě:	vodní slalom.areál ČB
Kvalifikace trenérů:	II třída
Svěřenců pod trenérem:	max 5
Členské příspěvky:	500 Kč/rok
Půjčovné:	ne

Tab. 7-5: SKVS

FBC ŠTÍŘI	
Základní údaje	
Název oddílu:	FBC Štíři
Činnost:	florbal
Sídlo:	Loucká 8,ČB
www stránky:	stricb.WZ.cz
Členská základna	
Chlapce i dívky:	ano
Nábor členů:	celý rok
Frekvence tréninku:	2-3x týdně
Doba tréninku:	1-2 hod
Přístup rodičů na trénink:	ano
Soustředění:	1-2 týdenní
Přestup do vyšší kategorie:	ano
Zázemí	
Tréninky v zimě:	SK Meťák,Staré hoděj.
Tréninky v létě:	SK Meťák,Staré hoděj.
Kvalifikace trenérů:	II až III třída
Svěřenců pod trenérem:	8.I
Členské příspěvky:	2000-600 Kč/rok
Půjčovné:	ne

Tab. 7-6: FBC Štíři

SKP	
Základní údaje	
Název oddílu:	Sportovní klub policie
Činnost:	atl.,fot.,vol.,tenis,horol.
Sídlo:	Kubatova 25,ČB
www stránky:	SKPCB.WZ.CZ
Členská základna	
Chlapce i dívky:	ano
Nábor členů:	jaro
Frekvence tréninku:	2 až 3x týdně
Doba tréninku:	1,5 hod
přístup rodičů na trénink:	ano
Soustředění:	ne
Přestup do vyšší kategorie:	ano
Zázemí	
Tréninky v zimě:	tělocvična,VŠE hala
Tréninky v létě:	atl.stadion
Kvalifikace trenérů:	II až III třída
Svěřenců pod trenérem:	V.15
Členské příspěvky:	1500 Kč/rok
Půjčovné:	ne

Tab. 7-7: SKP

SK PEDAGOG	
Základní údaje	
Název oddílu:	SK Pedagog
Činnost:	hokejbal,ten.,vol.,st.ten.taekw.,ASPV,Plav.t.ch.
Sídlo:	Branišovská 36,ČB
www stránky:	skpedagog.cz
Členská základna	
Chlapce i dívky:	ano
Nábor členů:	celý rok
Frekvence tréninku:	2x týdně
Doba tréninku:	1,5 hod
Přístup rodičů na trénink:	ano
Soustředění:	ano,dle sportu
Přestup do vyšší kategorie:	ano
Zázemí	
Tréninky v zimě:	tělocvičny+hřiště
Tréninky v létě:	tělocvičny+hřiště
Kvalifikace trenérů:	I až IIII třída
Svěřenců pod trenérem:	20-30
Členské příspěvky:	400-1500 Kč/rok,dle sp
Půjčovné:	ne

Tab. 7-8: SK Pedagog

METEOR	
Základní údaje	
Název oddílu:	TJ Meteor
Činnost:	pozemní hokej, moderní gymnastka
Sídlo:	Kollárova 36, ČB
www stránky:	mgmeteor.wz.cz
Členská základna	
Chlapce i dívky:	ano
Nábor členů:	celý rok
Frekvence tréninku:	1-3x týdně
Doba tréninku:	2,5 hod
Přístup rodičů na trénink:	ano
Soustředění:	ano
Přestup do vyšší kategorie:	ano
Zázemí	
Tréninky v zimě:	hala meteor,Měťák
Tréninky v létě:	venku,tělocvična
Kvalifikace trenérů:	II-III třída
Svěřenců pod trenérem:	10 až 13
Členské příspěvky:	1000-4000 Kč/rok
Půjčovné:	ne

Tab. 7-9: Meteor

LTC TONSTAV - SERVICE	
Základní údaje	
Název oddílu:	LTC Tonstav service
Činnost:	tenis
Sídlo:	Nábřeží 1, ČB
www stránky:	tenis.cb.cz
Členská základna	
Chlapce i dívky:	ano
Nábor členů:	duben,září
Frekvence tréninku:	2-5x týdně
Doba tréninku:	1 hod
Přístup rodičů na trénink:	ano
Soustředění:	ano,10 dní Šumava
Přestup do vyšší kategorie:	ano
Zázemí	
Tréninky v zimě:	kryté dvorce
Tréninky v létě:	venku na kurtech
Kvalifikace trenérů:	II třída
Svěřenců pod trenérem:	1 až 4, individuálně
Členské příspěvky:	2000 Kč/rok
Půjčovné:	150 hod/kurt

Tab. 7-10: LTC Tonstav service

HC MOUNTFIELD ČB	
Základní údaje	
Název oddílu:	HC Mounfield ČB
Činnost:	hokej
Sídlo:	F.A.Gerstnera 7/8,ČB
www stránky:	hokejcb.cz
Členská základna	
Chlapce i dívky:	chlapce
Nábor členů:	1.9.-30.9., březen
Frekvence tréninku:	2-6x týdně
Doba tréninku:	75 min
Přístup rodičů na trénink:	ano
Soustředění:	ano,tělocvičny,haly,Lipno
Přestup do vyšší kategorie:	ano
Zázemí	
Tréninky v zimě:	Hala ČB,posilovna
Tréninky v létě:	Hala ČB,posilovna
Kvalifikace trenérů:	I-III třída
Svěřenců pod trenérem:	2až25
Členské příspěvky:	4000-8000 Kč/rok
Půjčovné:	1000 Kč/záloha

Tab. 7-11: HC Mountfield ČB

SK DYNAMO ČB a.s.	
Základní údaje	
Název oddílu:	SK Dynamo
Činnost:	fotbal
Sídlo:	střelecký ostrov
www stránky:	
Členská základna	
Chlapce i dívky:	chlapce
Nábor členů:	celý rok
Frekvence tréninku:	3-5x týdně
Doba tréninku:	1,45 hod
Přístup rodičů na trénink:	ano
Soustředění:	ano,10 dní Šumava
Přestup do vyšší kategorie:	ano
Zázemí	
Tréninky v zimě:	ZŠ Grünwald.,plovárna
Tréninky v létě:	hřiště
Kvalifikace trenérů:	I-II třída
Svěřenců pod trenérem:	9
Členské příspěvky:	3000 Kč/rok
Půjčovné:	

Tab. 7-12: SK Dynamo ČB a.s.

TJ KOH - I - NOOR	
Základní údaje	
Název oddílu:	TJ KOH-I-NOOR
Činnost:	plavání,noh.,kan,jach.lyž.
Sídlo:	Sokolský ostrov 4, ČB
www stránky:	tjkin.cz
Členská základna	
Chlapce i dívky:	ano
Nábor členů:	celý rok
Frekvence tréninku:	4-10x týdně
Doba tréninku:	90-120 min
Přístup rodičů na trénink:	ne
Soustředění:	Itálie,Šumava,venkovní b.
Přestup do vyšší kategorie:	ano
Zázemí	
Tréninky v zimě:	bazén ČB, posilovna
Tréninky v létě:	bazén ČB, posilovna
Kvalifikace trenérů:	II-III třída
Svěřenců pod trenérem:	I.00
Členské příspěvky:	7000 Kč/rok
Půjčovné:	ne

Tab. 7-13: TJ Koh-i-noor

BC DIDI - MĚSTSKÁ CHARITA	
Základní údaje	
Název oddílu:	BC DIDI
Činnost:	Box
Sídlo:	Okružní, ČB
www stránky:	na str.městské charity
Členská základna	
Chlapce i dívky:	ano
Nábor členů:	celý rok
Frekvence tréninku:	2x týdně
Doba tréninku:	2 hod
Přístup rodičů na trénink:	ano
Soustředění:	ne
Přestup do vyšší kategorie:	ne
Zázemí	
Tréninky v zimě:	tělocvična-okružní
Tréninky v létě:	tělocvična-okružní
Kvalifikace trenérů:	III třída
Svěřenců pod trenérem:	15.I
Členské příspěvky:	100 Kč/měs.
Půjčovné:	ne

Tab. 7-14: BC DIDI- Městská charita

SK LOKOMOTIVA	
Základní údaje	
Název oddílu:	SK Lokomotiva
Činnost:	fot.ház.vol.noh.ASPV.
Sídlo:	Třebízkého 1, ČB
www stránky:	loko.cz
Členská základna	
Chlapce i dívky:	ano
Nábor členů:	celý rok
Frekvence tréninku:	3x týdně
Doba tréninku:	1,5 hod
Přístup rodičů na trénink:	ano
Soustředění:	týdenní,zimní,letní
Přestup do vyšší kategorie:	ano
Zázemí	
Tréninky v zimě:	hala TJ Lokom.,VŠE
Tréninky v létě:	stadion,areál TJ lokom
Kvalifikace trenérů:	I až III třída
Svěřenců pod trenérem:	15 až 20
Členské příspěvky:	300 Kč/rok,dle sportu
Půjčovné:	ne

Tab. 7-15: SK Lokomotiva

TJ SLAVOJ	
Základní údaje	
Název oddílu:	TJ Slavoj
Činnost:	box,jach.kan.st.ten.vol.
Sídlo:	Sokoloský ostrov 1, ČB
www stránky:	
Členská základna	
Chlapce i dívky:	ano
Nábor členů:	celý rok
Frekvence tréninku:	dle sportu
Doba tréninku:	1,5 hod
Přístup rodičů na trénink:	ano
Soustředění:	ne
Přestup do vyšší kategorie:	ano
Zázemí	
Tréninky v zimě:	tělocvična
Tréninky v létě:	hřiště+tělocvična
Kvalifikace trenérů:	II až III třída
Svěřenců pod trenérem:	15
Členské příspěvky:	200-1500 Kč/rok,dle sp.
Půjčovné:	ne

Tab. 7-16: TJ Slavoj

TJ SOKOL	
Základní údaje	
Název oddílu:	SJ Sokol
Činnost:	atl.hor.korf.flor.bad.tanec. Hist.šerm,st.tenis,tur.
Sídlo:	Sokolský ostrov 1, ČB
www stránky:	sokl.cbu.cz
Členská základna	
Chlapce i dívky:	ano
Nábor členů:	celý rok
Frekvence tréninku:	2-20x týdně,dle sportu
Doba tréninku:	90 min
Přístup rodičů na trénink:	ano
Soustředění:	ano,atl. týdně
Přestup do vyšší kategorie:	ano
Zázemí	
Tréninky v zimě:	tělocvičny
Tréninky v létě:	atl.stadion,kurty
Kvalifikace trenérů:	I-III třída
Svěřenců pod trenérem:	5až 15
Členské příspěvky:	250-400 Kč/rok
Půjčovné:	ne

Tab. 7-17: TJ Sokol

SK ČTYŘI DVORY	
Základní údaje	
Název oddílu:	Sk Čtyři dvory
Činnost:	atletika,fotbal,judo.or.běh
Sídlo:	E. Rošického 35,ČB
www stránky:	A4DV.cz
Členská základna	
Chlapce i dívky:	ano
Nábor členů:	celý rok
Frekvence tréninku:	2-3x týdně,dle sportu
Doba tréninku:	90 min až 2 hod
Přístup rodičů na trénink:	ano
Soustředění:	ano,dle sportu
Přestup do vyšší kategorie:	ano
Zázemí	
Tréninky v zimě:	tělocvična,VŠE hala
Tréninky v létě:	atl.stadion,tělocvična
Kvalifikace trenérů:	II-III třída
Svěřenců pod trenérem:	6 až 20, dle sportu
Členské příspěvky:	600-2000 Kč/rok,dle sp.
Půjčovné:	ne

Tab. 7-18: SK Čtyři dvory

TJ DYNAMO	
Základní údaje	
Název oddílu:	TJ Dynamo
Činnost:	noh.vol.hok.kuž.kan.ASPV
Sídlo:	Střelecký ostrov 3,ČB
www stránky:	dynamonohejbal.cz
Členská základna	
Chlapce i dívky:	ano, dívky dle char.sp.
Nábor členů:	celý rok
Frekvence tréninku:	4x týdně
Doba tréninku:	od 15 do 19 hod
Přístup rodičů na trénink:	ano
Soustředění:	2,3 dny,v létě v regionu
Přestup do vyšší kategorie:	ano
Zázemí	
Tréninky v zimě:	tělocvičny,kuželna
Tréninky v létě:	kurty,hřiště,řeka,kuželna
Kvalifikace trenérů:	IV-III třída
Svěřenců pod trenérem:	I.00
Členské příspěvky:	180 Kč/rok
Půjčovné:	ne

Tab. 7-19: TJ Dynamo

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ JEDNOTA OREL	
Základní údaje	
Název oddílu:	TJ Orel
Činnost:	hokejbal,hor.stolní tenis
Sídlo:	Lanova 2, ČB
www stránky:	www.orel.cz
Členská základna	
Chlapce i dívky:	ano,převážně chlapce
Nábor členů:	celý rok
Frekvence tréninku:	1-3x týdně,dle sportu
Doba tréninku:	1,5 až 2 hod
Přístup rodičů na trénink:	ano
Soustředění:	ano,dle sportu
Přestup do vyšší kategorie:	ano
Zázemí	
Tréninky v zimě:	tělocvična Lanova 2
Tréninky v létě:	SK Pedagog,SK D.voda
Kvalifikace trenérů:	instruktor hor.ČHB,III tř.
Svěřenců pod trenérem:	1 až 12, dle sportu
Členské příspěvky:	200 Kč/rok
Půjčovné:	ne

Tab. 7-20: Občanské sdružení jednota Orel

TJ VLTAVA	
Základní údaje	
Název oddílu:	TJ Vltava
Činnost:	hokejbal, kopaná, volejbal, ASPV
Sídlo:	Bezdrovská 311, ČB
www stránky:	-
Členská základna	
Chlapce i dívky:	ano
Nábor členů:	celý rok
Frekvence tréninku:	2x týdně
Doba tréninku:	1,5 hod
Přístup rodičů na trénink:	ano
Soustředění:	ne
Přestup do vyšší kategorie:	ano
Zázemí	
Tréninky v zimě:	tělocvična ZUŠ Vltava
Tréninky v létě:	areál TJ
Kvalifikace trenérů:	B-C
Svěřenců pod trenérem:	15
Členské příspěvky:	300 Kč/rok
Půjčovné:	ne

Tab. 7-21: TJ Dynamo

TJ KARATE	
Základní údaje	
Název oddílu:	TJ Karate
Činnost:	karate
Sídlo:	ZŠ Emy Destinové
www stránky:	tjkaratecb.cz
Členská základna	
Chlapce i dívky:	ano
Nábor členů:	od září do října
Frekvence tréninku:	2x týdně
Doba tréninku:	1,5 hod až 15 hod
Přístup rodičů na trénink:	ano
Soustředění:	víkendová, týdenní
Přestup do vyšší kategorie:	ano
Zázemí	
Tréninky v zimě:	tělocvična ZŠ E.Des.
Tréninky v létě:	tělocvična+atlı.stadion
Kvalifikace trenérů:	I až III
Svěřenců pod trenérem:	15 až 25
Členské příspěvky:	1000 Kč/pololetně
Půjčovné:	ne

Tab. 7-22: Občanské sdružení jednota Orel

KARATEDO KLUB TSUNAMI	
Základní údaje	
Název oddílu:	Karatedo klubTsunami
Činnost:	karate, sebeobrana
Sídlo:	Kubatova 25, ČB
www stránky:	karate-tsunami.cz
Členská základna	
Chlapce i dívky:	ano
Nábor členů:	celý rok
Frekvence tréninku:	2 až 3x týdně
Doba tréninku:	1,5 hod
Přístup rodičů na trénink:	ano
Soustředění:	ne
Přestup do vyšší kategorie:	ano
Zázemí	
Tréninky v zimě:	SKP, Kubatova 25, ČB
Tréninky v létě:	ZŠ J.Š.Baara
Kvalifikace trenérů:	I až III třída
Svěřenců pod trenérem:	neznámo
Členské příspěvky:	
Půjčovné:	ne

Tab. 7-23: TJ Dynamo

NAERYO CHAGI	
Základní údaje	
Název oddílu:	NAERYO CHAGI
Činnost:	taekwon-do
Sídlo:	J. Opletala 69, ČB
www stránky:	-
Členská základna	
Chlapce i dívky:	ano
Nábor členů:	celý rok
Frekvence tréninku:	1 až 4 týdně
Doba tréninku:	1,5 až 2 hod
Přístup rodičů na trénink:	ano
Soustředění:	ano,14 dní, Římov
Přestup do vyšší kategorie:	ano
Zázemí	
Tréninky v zimě:	tělocvična
Tréninky v létě:	tělocvična
Kvalifikace trenérů:	mezinárodní instruktor
Svěřenců pod trenérem:	30 až 40
Členské příspěvky:	300 Kč/rok
Půjčovné:	ne

Tab. 7-24: Občanské sdružení jednota Orel

Dotazník bakalářské práce k účelu zmapování sportovních klubů v Českých Budějovicích

Martina Průšová

Pedagogická fakulta

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

- 1. Základní údaje:**
- název oddílu (klubu):
 - činnost:
 - sídlo:
 - www stránky:
- 2. Členská základna:**
- nabíráte chlapce i dívky:
 - od kdy do kdy probíhá nábor členů:
 - od jakého věku stárí dítěte se může účastnit tréninků:
 - frekvence tréninků u jednotlivých věkových kategorií:
 - doba tréninku:
 - je možnost přístupu rodičů na trénink:
 - jsou během roku nějaké soustředění:
pokud ano
 - jak dlouho:
 - místo konání:
 - je možnost přestupu z nižší do vyšší kategorie:
- 3. Zázemí:**
- kde probíhají tréninky:
 - v zimě:
 - v létě:
 - vybavení oddílu: je možnost vypůjčení výzbroje (výstroje) nebo musí mít vlastní
 - kvalifikace trenérů:
 - kolik svěřenců spadá pod jednoho trenéra:
- 4. Vybavení členů:**
- členské příspěvky:
 - kolik se platí:
 - jak často:
 - cena vypůjčení materiálu a vybavení potřebné k tréninku

